

**„O Europă eficientă
din punctul de vedere al utilizării resurselor”
Anchetă în rândul autorităților locale
și regionale
Sinteza rezultatelor**

Aceste concluzii se bazează pe nota la dosar intitulată „Evaluarea inițiativei emblematică «O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor», elaborată de Universitatea de Economie și Afaceri din Viena, Institutul de cercetare pentru gestionarea sustenabilității (RIMAS) (Zoran Rušnov, Umberto Pisano și Norma Schönherr).

Ele nu reprezintă punctul oficial de vedere al Comitetului Regiunilor.

Informații suplimentare privind Uniunea Europeană și Comitetul Regiunilor puteți găsi la adresa: <http://www.europa.eu> și, respectiv, <http://www.cor.europa.eu>.

Informații de bază

În cel de-al doilea trimestru al anului 2013, Comitetul Regiunilor, prin Platforma de monitorizare a Strategiei Europa 2020, a efectuat un studiu privind inițiativa emblematică „O Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor”¹, care prezintă situația actuală în legătură cu acest subiect din punctul de vedere al autorităților locale și regionale.

Ancheta face parte dintr-un exercițiu de monitorizare mai amplu pe marginea Strategiei Europa 2020, inițiat de Comitetul Regiunilor (CoR) în decembrie 2012 și care se va încheia în noiembrie 2013. Rezultatele acestor evaluări individuale au constituit baza pentru șapte conferințe - câte una pentru evaluarea fiecărei inițiative emblematică - și vor fi preluate în contribuția Comitetului Regiunilor la revizuirea la mijlocul perioadei a Strategiei Europa 2020, prevăzută pentru 2014. Ancheta de față se bazează pe **55 de răspunsuri primite din 20 de state membre ale UE și din Turcia** (a se vedea figura 1.1 de mai jos). Rezultatele vor fi prezentate la conferința CoR din 2 și 3 septembrie de la Vilnius.

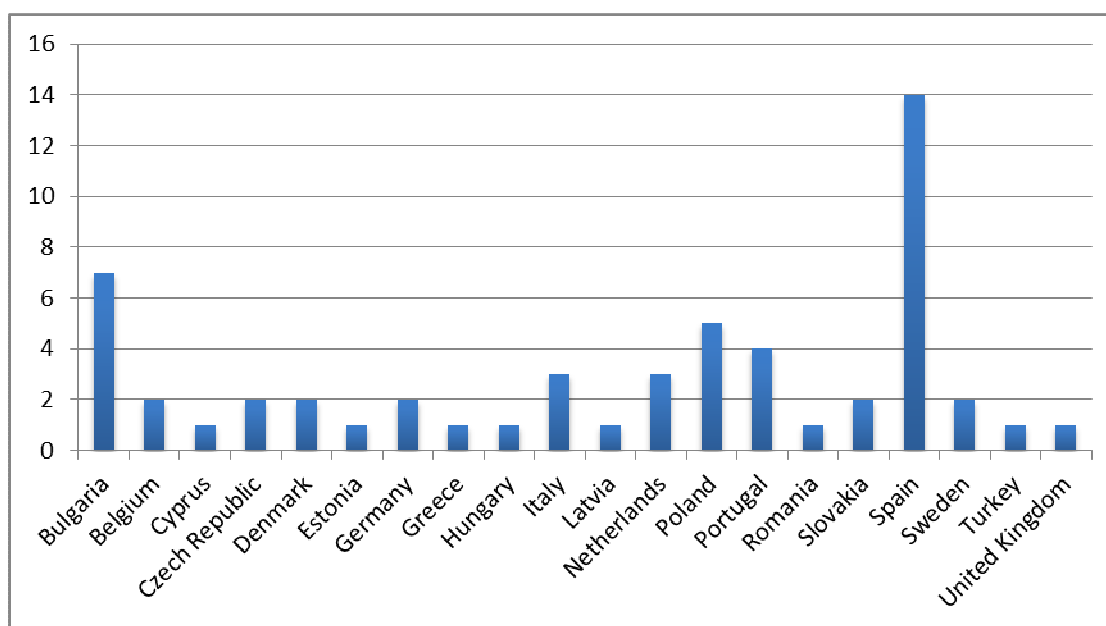

Figura 1: Numărul răspunsurilor la anchetă primite din diferitele state membre ale UE

Majoritatea răspunsurilor au fost furnizate de către orașe sau în numele lor (56%), urmate de regiuni (27%), județe (4%), asociații de orașe și regiuni (4%) și grupări europene de cooperare teritorială (4%), provincii (3%) și altele (2%), așa cum se arată la figura 1.2. Dintre cei 55 de participanți, 27 sunt membri ai Platformei Comitetului Regiunilor de monitorizare a Strategiei Europa 2020.

¹ Ancheta a fost efectuată în perioada 30 aprilie – 11 iulie 2013; chestionarul și informațiile de bază pot fi găsite la adresa: <https://portal.cor.europa.eu/europe2020/Surveys/Pages/A-Resource-Efficient-Europe.aspx>

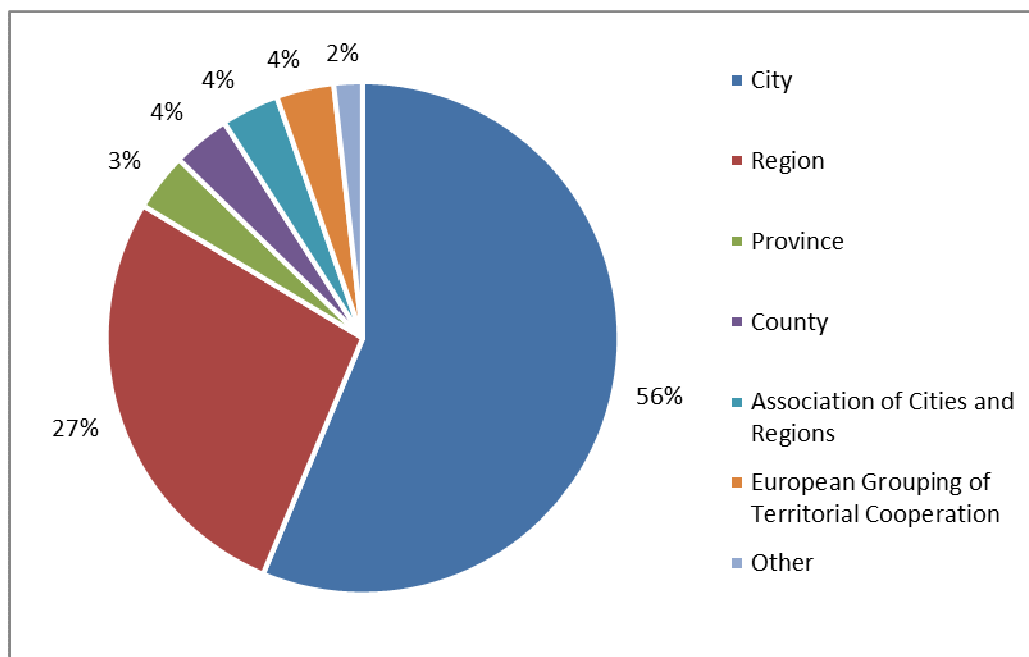

Figura 2: Răspunsuri furnizate în cadrul anchetei, după tipul autorităților

Raportorul cuprinde patru capitole, în conformitate cu blocurile de întrebări incluse în chestionar. Acestea sunt:

- Provocări și răspunsuri politice la nivel local și regional;
- Relevanța pentru autoritățile locale a „Europei eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor”;
- Relevanța politicilor naționale pentru autoritățile locale;
- Aspecte politice și de finanțare.

Fiecare capitol face un rezumat al principalelor tendințe desprinse din răspunsuri și scoate în evidență perspective specifice și observații la obiect. Cele patru capitole sunt precedate de un capitol introductiv care prezintă informații despre inițiativa emblematică și despre chestiuni și provocări actuale din domeniile politice aferente.

Rezumat și concluzii

Ancheta s-a bazat pe 18 întrebări, grupate în patru capitole. Principalele rezultate sunt prezentate în rezumat, urmate de concluzii ce pot fi trase din răspunsurile primite:

- **71%** dintre autoritățile locale și regionale percep **eficiența energetică și utilizarea resurselor de energie regenerabilă drept principala provocare** cu care se confruntă, iar **58%** din răspunsuri menționează o **eficiență sporită a utilizării resurselor**. Urmează provocările referitoare la **tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon și modernizarea sectorului transporturilor**, care au fost menționate de **44%** dintre respondenți.
- **67%** dintre cei care au răspuns consideră că **identificarea și crearea de noi posibilități la nivel local pentru creștere economică și intensificarea inovării și creșterea competitivității UE** sunt **cele mai importante obiective** în lumina provocărilor cu care se confruntă regiunile lor. Alți **58%** dintre respondenți identifică **combaterea schimbărilor climatice și limitarea impactului de mediu al utilizării resurselor** drept obiectiv principal, în timp ce **56%** dintre ei consideră prioritară **stimularea performanței economice cu reducerea concomitentă a utilizării resurselor**.
- **53%** dintre participanții la anchetă au adoptat politici în materie de **sisteme energetice cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor**. **44%** dintre respondenți au pus în aplicare atât **politici durabile de consum și producție**, cât și politici referitoare la trecerea la sisteme de **transport cu emisii scăzute de dioxid de carbon și care utilizează în mod eficient resursele**. Un procentaj de **35%** au pus în aplicare politici pe bază regională cu privire la **utilizarea eficientă a materiilor prime (minerale, forestiere și de biomasă)**, iar **29%** au adoptat politici în domeniul **economiei fără deșeuri și în cel al biodiversității, serviciilor ecosistemice și destinației terenurilor**.
- **65%** dintre autoritățile locale au răspuns că au **adoptat politici interconectate, ca parte a unui cadru integrat, doar 15% declarând că nu au adoptat astfel de politici**, iar alți **20%** nu au răspuns la această întrebare.
- **44%** consideră că o reducere cu **20% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelul din 1990** este **destul de fezabilă**. **35%** consideră că acest obiectiv este **foarte fezabil**. Cu privire la obiectivul de a **obține 20% din**

energia utilizată din surse regenerabile, 56% dintre respondenți consideră că acest obiectiv este destul de realist, iar **33%** că este **foarte realist**. În plus, **creșterea eficienței energetice cu 20%** este considerată de **56%** dintre respondenți a fi **destul de realistă**, **31%** fiind de părere că acest obiectiv este **foarte realist**.

- **65%** dintre ei ar dori să fie **extinsă abordarea cadrului Convenției primarilor** la domeniul **gestionării deșeurilor**. Alți **55%** ar dori să fie inclusă și **gestionarea apei**, pe când **53%** dintre participanți ar dori ca inițiativa să cuprindă și **biodiversitatea și destinația terenurilor**. În plus, **51%** dintre cei care au răspuns ar dori ca **poluarea atmosferică** să fie inclusă în Convenția primarilor.
- **Aproape 46%** dintre ei consideră că obiectivul de reducere cu **20% a resurselor introduse în lanțul de aprovizionare cu alimente** este **destul de realist**, pe când **27%** sunt de părere că acest obiectiv **nu este realist**. În ceea ce privește obiectivul ca **toate clădirile noi să aibă un consum de energie aproape egal cu zero și să fie construite cu materiale foarte eficiente**, **45%** îl consideră **destul de fezabil**, iar **42%** ca **foarte fezabil**. Cu privire la mobilitate, **44%** dintre respondenți consideră că reducerea medie anuală de **1% a emisiilor de GES din transporturi** reprezintă un obiectiv foarte realist, iar **36%** îl consideră **destul de realist**.
- **64%** dintre reprezentanții autorităților locale și regionale consideră că **promovarea unei mai bune gestionări a resurselor de apă** reprezintă **cea mai relevantă politică** pentru situația lor specifică. **55%** identifică în acest sens **promovarea consumului și producției durabile** ca politică prioritară, iar **53%** consideră drept relevantă **transformarea deșeurilor în resurse**. În plus, **45%** subliniază importanța unei **susțineri pentru mai multă cercetare și inovare**.
- **51%** dintre respondenți consideră că, în cadrul inițiativei emblematică, acțiunea **cel mai greu de realizat** în orașul/regiunea lor este cea referitoare la **inovare și investiții**. **47%** sunt de părere că pe primul loc din acest punct de vedere se află **subvențiile**.
- La întrebarea care sunt punctele forte și punctele slabe ale inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” din perspectiva locală/regională, respondenții au dat răspunsuri foarte diferite, din care pot fi trase următoarele două concluzii pozitive: pe de o parte, autoritățile locale și regionale apreciază intenția inițiativei emblematică de a defini obiective, pe de altă parte ele salută prioritatea acordată politicilor de mediu în Europa. Cu privire la punctele slabe, ALR

scot în evidență insuficienta adaptare a inițiativei emblematică la criza economică, care frânează progresele în ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor la nivel regional. Alte remarci indică existența unei implicări inadecvate a actorilor locali și lipsa unor orientări privind obiectivele.

- **27%** dintre respondenți se pronunță în **favorează modificării inițiativei emblematică** „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”.
- Pentru **36%**, **programul național de reformă ține seama în mod corespunzător de nevoile locale/regionale** în domeniile politice care cad sub incidența inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”. În schimb, **20%** consideră că acesta nu ține seama în mod corespunzător de nevoile locale/regionale în domeniile politice referitoare la eficiența utilizării resurselor.
- La întrebarea dacă doresc să propună anumite schimbări în PNR în domeniul utilizării eficiente a resurselor, numai **25% ar recomanda efectuarea unor astfel de modificări în PNR.**
- **71%** dintre respondenți menționează că **FEDR** este sursa de finanțare cel mai des utilizată pentru finanțarea acțiunilor din cadrul inițiativei emblematică. În același timp, ALR utilizează și finanțări provenind din fondul de coeziune (**47%**), din FSE (**40%**) și din programul LIFE (**35%**).
- **49%** dintre respondenți declară că au întreprins acțiuni în vederea punerii în aplicare a inițiativei emblematică în parteneriat cu diverse niveluri de guvernare.
- **40%** dintre aceștia susțin că **actualul cadru politic european nu a stabilit destule legături cu nivelul local.**
- În fine, **73%** dintre ALR subliniază că **au o strategie de implicare a diferiților părți interesate pentru îndeplinirea obiectivelor politice cuprinse în inițiativa emblematică.** Dintre acești 73%, o cincime efectuează campanii de informare pentru a implica și angaja opinia publică. Numai 10% dintre ei implică și IMM-urile în abordarea lor multisectorială.

Per ansamblu, ALR par să fie aproape de atingerea obiectivelor inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”. Pentru a atinge anumite obiective este însă nevoie de depășirea anumitor provocări. De exemplu, așa cum se arată mai sus, eficiența energetică și utilizarea resurselor de energie regenerabilă rămân principalele provocări

identificate de ALR. Aceasta se explică prin faptul că tranziția de la sistemele convenționale de energie către cele regenerabile se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește punerea în aplicare, fie din motive financiare, fie ca urmare a unor constrângeri de ordin tehnic.

În plus, necesitatea unor sisteme inovatoare de energie care reduc costurile și pot astfel da un impuls economiei este subliniată de importanța pe care ALR o acordă identificării și creării de noi oportunități pentru creștere economică și inovare. O tendință în contextul reducerii cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, observată de ALR, este promovarea și extinderea transportului în comun, cu obiectivul reducerii emisiilor din trafic.

ALR menționează, de asemenea, și dificultățile referitoare la reducerea resurselor introduse în lanțul de aprovizionare cu alimente, fapt care se datorează lipsei de orientări din partea guvernelor naționale. Printre celelalte chestiuni pe care le relevă ancheta se numără obținerea de investiții destinate proiectelor în materie de utilizare eficientă a resurselor, fie din fonduri UE, fie din surse private.

În ceea ce privește propunerile de modificare a inițiativei emblematică, ALR menționează argumente similare, în special necesitatea unor bugete extinse și a unor obiective obligatorii mai clare. Nu în ultimul rând, ALR se pronunță în favoarea unei legături mai strânse cu cadrul politic european, demonstrând nivelul redus de implicare a ALR în acest domeniu.